

Riksdagens svar RSv 170/2020 rd – RP 152/2020 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av renskötsellagen

Ärende

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av renskötsellagen (RP 152/2020 rd).

Beredning i utskott

Utskottets betänkande: Jord- och skogsbruksutskottet (JsUB 10/2020 rd).

Beslut

Riksdagen har godkänt följande uttalande:

Riksdagen förutsätter att regeringen följer och utvärderar hur lagstiftningen fungerar och hur verksamheten i renskadenämnden bedrivs samt lämnar jord- och skogsbruksutskottet en utredning om saken före utgången av 2023.

Riksdagen har antagit följande lag:

Lag

om ändring av renskötsellagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i renskötsellagen (848/1990) 32 § 1 mom., det inledande stycket i 34 § 1 mom. och 34 § 3 mom., 36—38 §, 43 § 4 mom. och 51 §,
av dem det inledande stycket i 34 § 1 mom. sådant det lyder i lag 54/2000 samt 36 och 38 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 1466/2009, samt
fogas till lagen en ny kapitelrubrik före 36 §, nya 36 a och 37 a § samt en ny kapitelrubrik före 39 § som följer:

Riksdagens svar RSv 170/2020 rd

32 §

Skyldighet att uppföra gården

Ett renbeteslag är skyldigt att uppföra ett gärde eller någon annan anläggning eller konstruktion (*ingärdning*) för att odlingar och utanför samernas hembygdsområde även trädgårdar, fasta bostäders gårdar och områden som används för andra särskilda ändamål ska skyddas mot renar. Skyldigheten att uppföra gården föreligger då sådana behövs för att hindra skador och byggkostnaderna är skäliga jämfört med den sannolika nyttan av uppförandet.

34 §

Skada som ersätts

Skador som renar har orsakat jord- och skogsbruket eller på områden som avses i 31 § 1 mom. ska ersättas den skadelidande. Skadeståndet kan jämkas i enlighet med vad som föreskrivs i skadeståndslagen (412/1974). Skadestånd betalas dock inte

En i 1 mom. avsedd skada som ska ersättas och för vilken den skadelidande yrkar ersättning, ska anmälas till renbeteslaget utan obefogat dröjsmål.

6 a kap.

Renskadenämnden och dess uppgifter

36 §

Renskadenämnden

Renskadenämnden är ett oberoende sakkunnigorgan. Medlemmar i nämnden är ordföranden, vice ordföranden och minst fem andra medlemmar. Medlemmarna har uppdraget som bisyssla och handlar under tjänsteansvar.

Jord- och skogsbruksministeriet utnämner renskadenämndens medlemmar för fyra år i sänder. Innan medlemmarna utses ska jord- och skogsbruksministeriet höra de producent- och näringsorganisationer som är centrala med tanke på ärendet.

Livsmedelsverket sörjer för nämndens administrativa tjänster och beslutar om grunderna för arvoden och ersättningar till nämndens medlemmar.

Närmare bestämmelser om utnämningen av medlemmarna i nämnden utfärdas genom förordning av statsrådet. Genom förordning av statsrådet utfärdas också bestämmelser om behörighetsvillkoren för medlemmarna samt om organiseringen av nämndens verksamhet.

Riksdagens svar RSv 170/2020 rd

36 a §

Renskadenämndens uppgifter

Renskadenämnden har till uppgift att på begäran ge utlåtanden om

- 1) renbeteslagets skyldighet enligt 32 § att uppföra gården,
- 2) huruvida en i 34 § avsedd skada som ska ersättas har orsakats av renar och skadans storlek specificerad enligt skadans art,
- 3) det i 43 § 4 mom. avsedda gängse priset för renar.

Har någon annan omständighet, som inte har samband med den gärning som orsakat skadan, också bidragit till en skada som avses i 1 mom. 2 punkten, ska i utlåtandet uppges en uppskattning av sakens inverkan på skadans storlek.

På renskadenämnden ankommer också medling i tvistemål som gäller de omständigheter som nämns i 1 mom.

37 §

Behandling av utlåtandeärenden

Utlåtanden av renskadenämnden ska begäras skriftligen. Utlåtande kan begäras av renbeteslaget, markägaren eller markinnehavaren eller den skadelidande eller någon annan ersättningsberättigad. I begäran ska anges parternas namn och adresser samt behövliga uppgifter om det ärende som begäran om utlåtande gäller.

Utlåtande behöver inte ges om begäran om utlåtande är uppenbart grundlös. Om det i ett ärende där utlåtande begärs har meddelats ett domstolsavgörande eller om det är känt att ärendet är anhängigt vid en domstol, får nämnden inte behandla en parts begäran om utlåtande till den del domstolen har avgjort ärendet eller ärendet är föremål för rättegång. Om ett ärende som hör till nämndens behörighet är anhängigt vid en domstol, kan nämnden dock lämna utlåtande till domstolen när den begär det.

Syn ska förrättas i ärendet, om det inte anses uppenbart onödigt. Syn får förrättas på ett område som omfattas av hemfriden endast med tillstånd av fastighetsinnehavaren. Nämnden har rätt att av parterna få de handlingar i ärendet som är nödvändiga för att ge ett utlåtande. Vid behandlingen och avgörandet av ärendet iakttas i övrigt bestämmelserna i förvaltningslagen (434/2003), lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), språklagen (423/2003) och samiska språklagen (1086/2003).

37 a §

Om förlikning

Parterna i ett tvistemål som gäller omständigheter som nämns i 36 a § 1 mom. kan begära att renskadenämnden förordnar en av sina medlemmar att bistå parterna med att lösa sin tvist i godo. Om begäran framförs efter det att begäran om utlåtande har blivit anhängig, avbryts behandlingen av begäran om utlåtande för den tid förlikningsförfarandet pågår. Den syn som behövs kan dock förrättas före avbrottet, om syftet med synen annars skulle äventyras. Behandlingen av begäran om utlåtande upphör när förlikning uppnås.

Riksdagens svar RSv 170/2020 rd

Tingsrätten kan stadfästa en förlikning som har gjorts i ett förfarande enligt 1 mom. så att den blir verkställbar i enlighet med vad som föreskrivs i lagen om medling i tvistemål och stadfästelse av förlikning i allmänna domstolar (394/2011).

38 §

Avgifter och kostnader

För utlåtanden samt för behandling som har avslutats på grund av att begäran om utlåtande återkallats av någon annan orsak än uppnådd förlikning tas det ut en avgift hos den som inlett ärendet. För förlikningsförfaranden och för behandlingen av ett utlåtandeärende där förlikning uppnåtts utan medling tas det ut en avgift som fördelas jämnt mellan parterna.

Bestämmelser om avgifterna utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. Avgifterna kan fastställas till ett belopp som är lägre än självkostnadsvärdet. På avgifterna tillämpas i övrigt bestämmelserna i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

Parterna svarar själva för sina egna kostnader.

6 b kap.

Rätt till uppförande av rengärden och virkestagning

39 §

Uppförande av rengärden

43 §

Överlåtelse av renboskap

När överlåtaren kräver det ska renbeteslaget använda sin förköpsrätt, om det har vägrat tillstånd till förvärv av renboskap. När renbeteslaget använder förköpsrätten, ska det köpa alla överlåtna renar och betala överlåtaren samma pris för dem som han eller hon skulle ha fått av köparen. Om överlåtelsen varit vederlagsfri eller köpeskillingen väsentligt avvikit från gängse pris, ska renbeteslaget till överlåtaren betala gängse pris för renarna.

51 §

Försäkran

Innan en renvärd, en vicevärd, en arbetsledare eller en räknare vid renskiljning börjar utföra sitt uppdrag ska han eller hon underteckna en försäkran.

Närmare bestämmelser om försäkran utfärdas genom förordning av statsrådet.

Riksdagens svar RSv 170/2020 rd

Denna lag träder i kraft den _____ 20 .

De värderingsnämnder som är tillsatta vid ikraftträdandet av denna lag fortsätter till dess att jord- och skogsbruksministeriet har tillsatt den renskadenämnd som avses i denna lag.

Ett ärende som blivit anhängigt vid en värderingsnämnd före tillsättandet av renskadenämnden ska behandlas i enlighet med de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Helsingfors 3.12.2020

På riksdagens vägnar

talman

generalsekreterare